

Barcelona 21 de gener de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANV L - Núm. 2483 - 15 cts. - Atrassats 30

LA PASSA

—Vostè, vestit així senyor Cunill?

—Ja ho veu! Sóc l'únic *superviviente!* Tots els altres els tinc al llit, fins les minyones.

NOVEDADES
Teatre Català

Diumenge, a dos quarts de quatre: **ELS PASTORETS**, amb **ELS REIS**. A tres quarts de sis, i nit, a tres quarts de deu, dos obres de gran èxit: **LA LLAR APAGADA**, de l'Iglesias; i **DEU HI FA MES QUE NOSALTRES**, d'en Carles Soldevila.

Es despatxa a comptaduria

EDEN DIRECTOR: **LUIS CORZANA**

DE LAS SEIS TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

DANCING FANTASTICO

El Cabaret de las mil y una noches
Sorprendente novedad
Gran transformación del célebre pintor decorador
Don JOSE SAÑES

OLYMPIA

Tots els dies, tarda, a les 5 i nit, a les 10, projecció de
Tierra Valenciana

ROSA DE LEVANTE
DOLORA DEL MAR AZUL
Protagonista: **CARME VIANCE**
Collecció Gaumont :: **Diamante Azul**
Preus: Butaques, a 2 ptes. i 1'50 ptes. Seients fixes,
a 1 pta. Entrada general, 0'60 pta.

Teatre Còmic

LA SEGONA VERSIÓ DE

Joy-Joy

ha assolit un èxit extraordinari

**BICICLETES
MOTOR**
Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

D. Joan Piccioli
Hospital, 36, 1.er
(MALALT)

**ESPECÍFICS
SEROLFORINA**

Després d'inútils remeis, no havent trobat pas ni tan sols la més petita millora, prenguí el Depuratiu **SEROLFORINA**, i amb vuit flascons he aconseguit la meva curació de **Sífilis**

Tot quant pugui dir, és poca cosa davant la realitat

"Obres són amors i no bones raons"

Herpes - Eczemes - Grans - Úlceres - Tumors
ho cura radicalment
el Depuratiu **SEROLFORINA**

REUMATICS! ARTRITICS!

Garantim la vostra curació amb l'Antireumàtic **SEROLFORINA**

D. Joan Piccioli
(CURAT)

TOS-BRONQUITIS-ASMA Per crònica que sigui, s'obté la curació radical amb l'Emulsió **SEROLFORINA**

Un sol flascoló de qualsevulla de nostres Específics **SEROLFORINA** basta per convèncer el més incrèdul

LABORATORI I VENDA:

Comte de l'Assalt, 8, entresol, Casa Segalà, Casa Tarrés, Creu Roja, Casa Vela, Vidua Alsina, Casa Rubió i Plaça Reial, 13

FOLLETS GRATIS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LA MORT D'EUROPA

L món comença a deseuropeitzar-se. Millor dit, ara és el moment precís en què ens anem donant compte de què el món nou i l'antiquíssim—Amèrica i Àsia—comencen a estar cansats i tips de la influència europea a tot el món. A Amèrica no volen més dictadura de la moda de París. Els argentins, que fins ara només flairaven les beutats de París, es giren cap a Nova York, i a Nova York es fabriquen una moda per ells tots sols, i que mercès al cinema est irradiant al món. Les gorres de Douglas, els pentinats de Valentino i els trajos vaporosos de les *stars* de *Los Angeles*, tenen el cor robat a totes les modistes. A l'Àsia no volen més protecció europea. Ja en tenen prou de protecció i de cultura europea. El Japó ja està emancipat de tot. Fins s'encara amb el món blanc com una menaça extraordinària. La Xina està disposada a lliurar-se de la protecció de tothom. Ja no vol ésser protegida. Diu que ja sap anar pel món sola. Que no li escau ésser tan gran i necessitar dida. I trobo que té raó.

Això del perill groc és un dels perills que menys por em fan. Sols m'espanta el groc del fel sobreixit i cap més altre groc. Tot el demés, em sembla fals. És una frase més que ens va deixar el segle XIX, aquest segle del qual ja en malparlen massa i fins en parlen també massa bé.

Europa, doncs, va perdent la influència moral i material del món, el domini internacional. La moda de París; la *kultur* germànica, la política anglesa i el *bel canto* italià, s'enfonsen, perden crèdit. Domina Rússia, domina Xina, dominen els Estats Units, i, Europa va morint, la vella Europa occidental, mare de moltes cultures i pare de moltes guerres, va minvant el seu radi d'acció. Rússia—aquell fons mogul de tots els esclaus!—es rebella per ajudar tots els països i totes les accions que van contra la influència occidental europea. Turquia s'ha revifat; l'exemple de la nova república de Kemal ha fet un ai!, al cor de tots els homes de pell diferent a la blanca que senten

l'autoritat del Ministeri de Colònies anglès o la influència de l'*Haut-Commissaire* francès. Ja en tenen ben bé prou de cultura occidental, ja no hi volen saber res amb les nostres beceroles i amb les nostres maneres de manar. A la fi l'Europa Occidental els hi ha donat a conèixer, entre altres coses, una prostitució baixíssima i repugnant i uns jocs d'atzar que els hi feien molt poca gràcia, tot i barrejant-hi, naturalment, la beguda...

Europa se'n va. Però aquest cop ja no emigra a Amèrica, ja no troba platges a Orient. Europa se'n va, i al dir-ho ho fem amb certa recança, amb certa dolor... Europa s'enfonsa, mentre s'aixequen, dominant el món, els països joves que barregen d'una manera hàbil la moral i els diners o les velles terres daurades pel sol, on hi ha una *solera* de cultura superior i un sentit religiós solament varonil.

FRANCESC MADRID.

SOL-LICITUDS

S'ha escampat ràpidament pel món que el senyor Nebot, per qüestió de delicadesa, ha dimitit i deixa empannegada la seva sublim obra de la Plaça de Catalunya.

La notícia ha produït una desolació general. Algun estranger, però, se n'ha alegrat perquè veu que així podrà tenir al seu país una obra tan gran com hauria estat la Plaça de Catalunya. El senyor Nebot ha rebut ja una vintena de sollicituds d'altres tants Estats.

Nosaltres ja veiem que no podrem tenir l'obra d'art millor del món. Almenys que no la perdi el món.

El senyor Nebot, pel bé de l'art, hauria d'acceptar una de les sollicituds. Però hem sentit dir, oh, desgràcia!, que el senyor Nebot, tan patriota—aquesta ha estat la seva nota de sempre—no en vol acceptar cap.

—La Plaça de Catalunya—diu ell—es fa a Barcelona o no es fa.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

EL LLOGATER INDESITJABLE

A París, un autor dramàtic, Jacques Deval, s'ha vist obligat a recórrer als Tribunals de justícia perquè l'amo de la casa on es disposava a anar a viure es negava a admetre'l com a llogater.

L'amo devia tenir motius fundats per a no admetre'l. D'altra manera no es comprendria la seva actitud. Es que el senyor Jacques Deval és un personatge amb el que no s'han de tenir tractes? Es que és un corruptor de menors? Es que es dedica a la trata de blanques o a la venda de cocaïna? Es que és un usurer? Un timador? Un carterista?

No. És, senzillament, un autor dramàtic.

Aquest ofici sembla que no fa cap mena de gràcia a l'amo de la casa on volia anar a viure el senyor Jacques Deval. Un autor dramàtic a aquesta bestiola—l'amo a què ens referim—, no li sembla una persona honorable.

Per ell, segurament, són honorables els abassegadors, els usureres. Els autors dramàtics, no.

Un autor dramàtic és, segons aquest francès poca-solta, una mala persona, un home de vida irregular i arbitrària, un llogater indesitjable, en fi.

Si aquest procediment de no voler llogar pisos als autors dramàtics segueix i s'escampa—el mal i la poca-solta es multipliquen d'una manera que fa fredat—, ja veiem als nostres pobres autors dormint als porxos de la Plaça Reial o construint-se unes barraques com les que tan bonic fan en els environs de Barcelona i tan honren al nostre Ajuntament i a la nostra ciutat.

VIRAI.

ANDRONICA

Narració composta amb els títols de les obres d'en Guimerà

Era AL COR DE LA NIT; allà en TERRA BAIXA, com AIGUA QUE CORRE, ARRAN DE TERRA, portant quasi L'ANIMA MORTA, anava caminant ANDRONICA, que la gent de LA MIRALTA anomenaven LA FILLA DEL MAR per haver passat la seva infantesa entre MAR I CEL, i anava sola, com una aparició, fugint d'aquella gent covarda que l'havien maltratada iniquament. Anava abstreta, enlairant en sa pensa els CANTS A LA PATRIA, pels quals sentia una devoció folla i com si portés dintre seu els cors patriòtics dels herois INDIBIL I MANDONI.

Recordava en aquells moments amb LA FARSA que algú teixí, com L'ARANYA sa tela, en contra d'ella, convertint sa vida amb un sarcàstic SAINET TRIST.

Li deien LA BOJA, perquè es sentia a voltes redemptora, i li deien, oh, injustícia humana!, LA PECADORA. Ella, que sols vivia adorant les doctrines del Redemptor JESUS DE NAZARETH, diví REI I MONJO de la humanitat, sacrificat i crucificat pels botxins dominats per l'odi, per la ira, per l'enveja, per la cobdícia, per la

hipocresia: gama maleïda de misèries i crims perdurable i dominadora segles i segles.

I anava caminant, caminant, renaixent en ella més poderosa la bondat, LA REINA VELLA de consols i sentiments pietosos, eternitzada en la vida dels cors sublins. Caminava, caminava a l'atzar, il·luminada, com si el seu camí fos LO CAMI DEL SOL... i anava recordant: Havia estat recollida i emparada per MOSSEN JANOT, el sant home, després d'haver estat reclosa en LES MONGES DE SANT AYMAN. Vivia en companyia d'ell i de LA BALDIRONA, la vídua del gran patrici JOAN DALLA.

Quan un dia, dia fatídic, i essent a LA SALA D'ESPERA, va trobar la MARIA ROSA, noia de poble i bona minyona, i L'ELOY, un infeliç, víctima de les concupiscències de l'ALTA BANCA, a qui li havien tret el motiu de PEP BOTELLA per la seva afició a la beguda, afició que, segons ell, era per oblidar la seva tragèdia moral; els va trobar que venien a cercar-la per assistir a LA FESTA DEL BLAT, que en aquells moments es celebrava. I hi va anar. I un cop allí, a la plaça, la gent va voler que la TITAYNA, una gitana fascinadora, li digués la bonaventura, i ella, complaent, no s'hi oposà, i l'endevinadora li predestinà: "Que es casaria amb LO FILL DEL REY, que, a més d'ésser LA REINA JOVE per excel·lència, arribaria a ésser emperadriu com GALA PLACIDIA, però més noble, sense orgull malfactor, i que per salvar el seu poble seria heroïna com ho fou JUDITH DE WELP."

En sentir allò, uns fariseus, de sobte, com maleïts de Déu i seguint l'impuls d'EN POLVORA, un esbojarrat del poble, començaren a insultar-la bo i fugint espordits dient que s'havia venut al dimoni. Mentre el poble, apartant-se d'ella, restà immòbil, silenciós, i ella, valenta sempre i decidida, llavors i com si li haguessin clavat al cor un esqueix de LA SANTA ESPINA, caigué a terra defallida, inert son cos com ferit de mort.

Un home, el gran heroi MESTRE OLAGUER que quedà SOL SOLET... a vora d'ella, es sentí ferit. I recollint-la, sostenint-la fortament amb sos braços i retornant sa vida besant-la, cridà amb força al poble:

—L'ANIMA ES MEVA, és l'emblema d'un ideal encarnat en la bellesa i la joventut; és l'ànima de la Pàtria; és la poesia enlairadora de cors i pensaments, és la nostra vida espiritual. No la maltracteu, fariseus inconscients: venereu-la, que és l'herald precursor de JESUS QUE TORNA, que ha de redimir aquesta terra tan sumisa i apocada, fent-la triomfar per a la glòria del seu sagrat ideal!

I tu, poble, no l'abandonis, desperta:

Visca ANDRONICA!

M. MORENO OLIVAN.

EL COP DE PUNY

A Nova York, per a divertir a uns quants salvatges disfressats de persona, dos boxadors, Joug Doucette i Lluís Rassadi, han pujat al ring i s'han clavats unes quantes tandes de cops de puny. A conseqüència de la tonyina, Lluís Rassadi ha mort a l'hospital.

Amb aquest, durant el que va de mes, són cinc els boxadors morts.

No deien que era tan bo, que era tan higiènic, això de la boxa?

DEJUNI

Des de fa alguns dies, per la Rambla es veu un cartell anunciant que al restaurant "Patria" s'hi exhibeix un dejunador anomenat Jonni, el qual fa uns vint-i-cinc dies que no ha tastat res, i encara en pot passar vint més, sense que tingui necessitat de clavar cap dentellada.

Si fos tan fàcil aprendre de dejunar quaranta cinc dies seguits, com aprendre de muntar en bicicleta, poso per cas, serien molts el que farien la competència a en Jonni per tal de poder resoldre el problema de les subsistències.

Veritablement, fóra un pler pels que no tenim diners no tenir de preocupar-se de què si el pa, la carn, l'oli, etcètera, etc., puguen o baixen, que en lloc de fer una caminada per anar a fer un simulacre de dinar o sopar, que tan sols en veure'l ja et fa perdre la gana, poder anar a prendre el sol o la fresca, i si algun dia tinguéssim algun convidat, en lloc de teca podríem donar-li "taba"... però, no ens fem il·lusions i tornem a la realitat.

Avui dia, amb la situació crítica que estem passant, són molts els que han de fer de Jonni encara que aquests com que no hi estan acostumats, els hi és impossible passar tants dies sense que entri res a l'estómac, perquè aquest, molt abans d'arribar als quaranta cinc dies, es quedaria dissecat i amb les barres assentades de tant no fer-les servir, perquè així com en Jonni dejuna perquè és el seu mitjà de vida, els altres han de dejunar precisament perquè no troben el mitjà per guanyar-se-la.

ZEREP.

LA VANITAT

—Caram, quin nen més maco!

—Oh, és clar que és maco! Com que és nou!

HOMENATGE A IGNASI IGLESIAS

Entre els elements que a Barcelona signifiquen quelcom en la vida literària i teatral, es parla d'un homenatge a Ignasi Iglesias, amb motiu del triomf que ell—i el nostre teatre—han obtingut amb la seva magnífica "Llar apagada".

Veritablement, s'ho mereixen l'obra i l'autor. L'autor, el gran Ignasi Iglesias, és una de les més altes cimes de la nostra dramaturgia. L'obra, "La llar apagada", és una obra càlida, efusiva, plena de cordialitat, de bondat i de noblesa.

L'homenatge sembla que consistirà—naturalment—en un banquet.

Es precis que a l'entorn de les taules s'apleguin, en un acte d'entusiasme, tots els amics de l'Ignasi Iglesias del Teatre Català.

MES CALENDARIS REBUTS

A més a més dels calendaris que ja regraciarem des d'aquestes pàgines, hem rebut els de les següents cases:

Impremta "La Neotipia".

Mútua General de Segurs.

Riússet, S. A.

A. López Llausàs, impressor, editor i llibreter.

Butsems i Companyia.

Làmpara "Pope".

Joan Sallent, impressor. Sabadell.

Casa Danone.

Casa Casanellas i Cortadellas.

Casa Rossend Örlach.

Agraïm de veres la gentilesa de tots.

ELS MATRIMONIS PERILLOSOS

—Estic promesa amb un xicot que balla molt bé el "charleston".

—Doncs, ves amb compte, que un noi així no durarà tota la vida.

C O S E S

L'ESPECTADOR QUE HI SAP VEURE

—Això no és un ballet. Es un ballàs.

EL VALENT

—A mi no em fan por els enemics de cap mena!

XERRAMEQUE ARTI TIQUE

UN SEGLE DE PINTURA

Encara que no ho sembli, en quize dies hem vist passar per Barcelona tot un segle de pintura. A les "Galeríes Laietanes" hem tingut exposició extraordinària per tal de commemorar el centenari d'aquell gran artista capdavanter del renaixement pictòric català, que es digué Ramon Martí i Alsina. Els organitzadors d'aquesta simpàtica exposició, volgueren que els artistes verament representatius del segle XIX, acompanyessin a l'excellent pintor que cultivava tots els gèneres i coneixia tots els procediments i li donaren per companys caps d'ala com Fortuny, Vayreda, el vell, Lluís Rigalt, Benet Mercadé, Simó Gómez, Tomàs Moragas, Modest Urgell, Serra i Porson, Peller, etc., etc... i, està clar, tothom la va anar a veure, fins els senyors de la Junta de Museus, que eren els més indicats per a firar-se abans que les parades es desfessin per sempre més i els firaires se n'anessin amb el fato al coll.

A les "Galerías Areñas" l'Eliseu Meifrén, que també és un mestre del segle passat, si bé encara va alhora en el present, ens ha deixat blaus amb una exposició de les més triades que li hem vist; sobretot amb la magnífica *Calobre vista de nit*, se li coneix pla bé que encara té el cor jove! Voleu res més fresc i més xiroi que aquell *Pati*, ni res tan valent de color com el *Contrallum* de Valldemosa? I què en direm de les dues vistes de *Palma de*

Mallorca que donen l'hora en la qual foren pintades talment com un cronòmetre... dels que van bé?

Mestre Meifrén segueix essent un pintor de punta dels que es fan dir *sí senyor!* Què vol dir classicisme, modernisme i impressionisme? Als paisatges i a les marines d'en Meifrén hi és tot, i per torna un colla d'*estudis* que són altres tantes llaminadures per qui sàpiga com es té de pintar.

A en Porcar, que té exposició a la "Pinacoteca", penso que li ve molt just ésser del segle passat, però és a totes llums, i amb poques també, un pintor dels nostres dies que sap posar a les obres que pinta la seva marca de fàbrica. Doncs, és un noi que estudia, que no té fums i que no mou un peu que no tingui l'altre segur: pels temes que escolleix podrie mdir-li el pintoret de la gent menuda, la qual sap fer viure en plena salut, tant pel procediment de l'oli com per el pastellístic: la figura *Tran-gelista*, els paisatges *Camí ral* i *Riera* i el *Bodegó* de la carabassa són obres ben distintes degudes a un sol i veritable pintor.

Carabassa rabaquet, he dit?... Passo!

A les "Galerías Dalmau" exposa en Dalí, un jove artista que es daleix per fer rotllo, i que en farà quan hagi triat el camí del mig... que és el més curt per a fer forrolla.

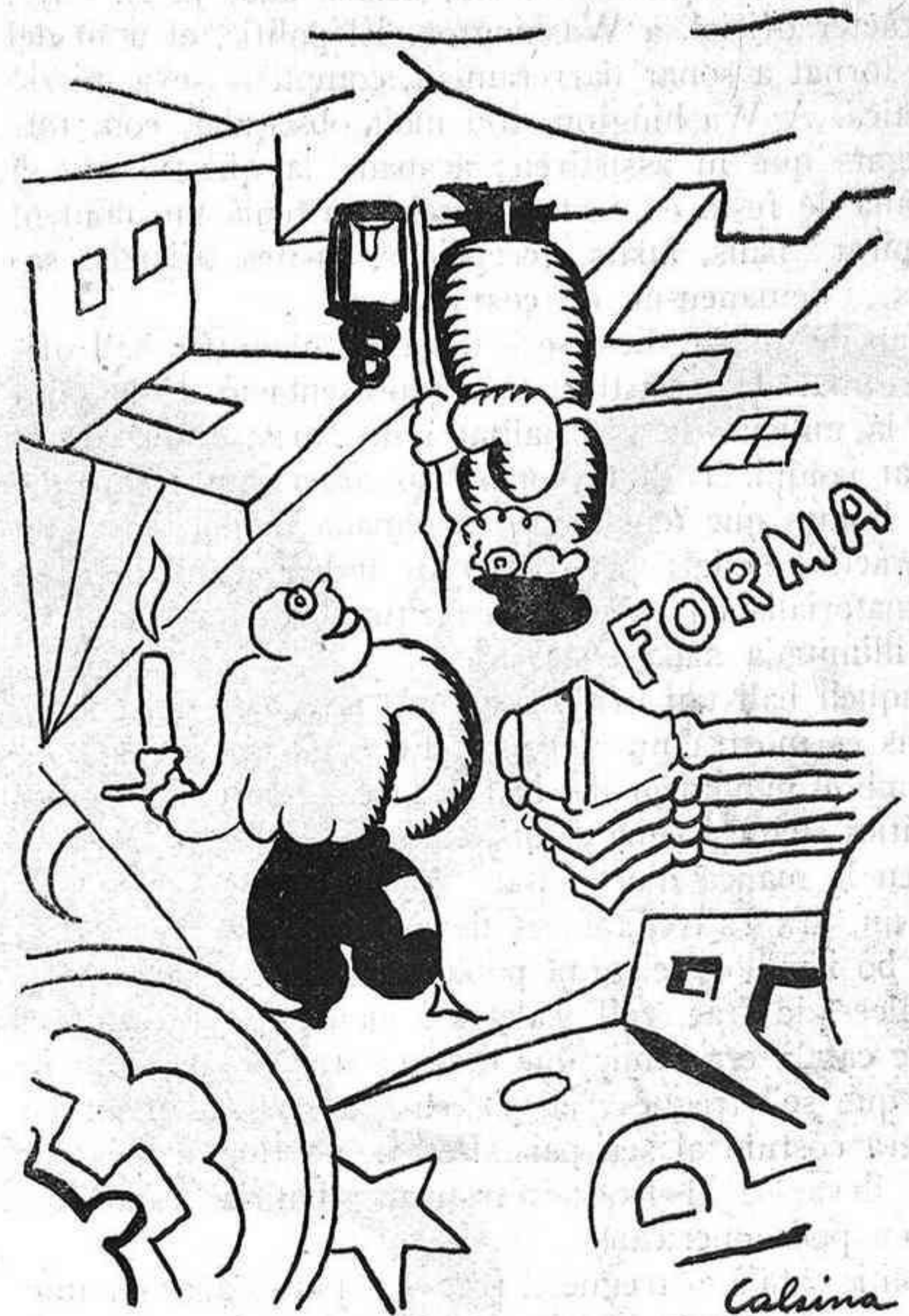
Ara tan aviat és detallista com cubista, expressiu com decoratiu; malgrat aquesta fluctuació, es veu que té un llument al cervell que li fa veure les coses com la *Panera del pa*, ben realista, i les *Roques de Llaner*, una marina fantàstica; quan vol, dibuixa el nu amb exquisitesa i quan li ve la taràntula ens frega pels narius les seves acadèmies neocubistes!...

C O S E S

L'HOME PRACTIC

—Prous orenetes. Donen més els porcs.

CUBISME

—On aneu de cap per avall?
—Estic buscant la dona

Home, Dalí, no hi ha dret! O tots moros, o tots cristians!

A la vella "Sala Parés" la senyoreta Maria Lluïsa Güell ha exposat uns quadros de flors distingits i personals i uns petits estudis de testes i de tipus que li descobren un bell temperament de pintor.

✱

A les "Laietanes" no hi ha més que quatre expositors. Mestre Baixeras ens mostra uns quants carbons i dibuixos colorits ben dignes del seu nom, al bell temps que uns quadros bonics i fermes, alguns d'ells de revisió, el que vol dir exposats per segona vegada. Dels nous porten molta empenta *Claror de posta* i *Matinada d'Hivern*.

En Ginés Capdevila ens recorda que és un bon paisatgista que fa coses fortes com *Eucaliptus*; un floricultor excellent que mai no acaba els colors bonics i un figurista capaç de pintar quadros d'assumpte alegres i xirois com el de les costums d'Andalusia; que omple la sala de bon humor.

Altre expositor, en Jaume Freixas, que després de rodar el món ha tornat al Born, demostra ésser un bon retratista del llac de Banyoles i de les persones també, especialment de les senyores; el que no vol dir pas que no sàpiga tractar els homes.

La parada gran i variada pertany, però, a en Balasch, artista infadigable que no deixa res per verd; allí s'hi troben dos retrats d'home fermes i bonics; unes testes de

noia que belluguen els ulls; varies vistes del jardí de la Torre dels pardals, demostrataius de què en Balasch no té pardalets al cap; uns interiors plens de recolliment i uns bodegons de peixos, entreteniments i fruita que fan venir gana de mirar-los només.

Vaja, que a les "Laietanes" hi ha per triar.

EL CONCURS DE CARTELLS PEL CONYAC BARBIER

En el Concurs de Cartells organitzat per la casa Barbier i Fills, de Bilbao, han resultat premiats pel veredict del Jurat, fet públic el 4 del corrent, els següents cartells:

Lema Y, d'en Francesc d'A. Galí, premi de 3.000 pessetes.

Lema IB, d'en Lluís Muntané, premi de 1.500 pessetes, y

Lema PENTACROMO, de l'Angel Ferrant, premi de 500 pessetes.

El Jurat estava compost pels senyors Santiago Rusiñol, Carles Domènec, Joaquim Folch i Torres, Lluís Plandiura i l'Oleguer Junyent; l'Exposició o Concurs, celebrat a la "Sala Parés", ara "Establiments Maragall", fou inaugurat el dia 27 del mes passat, havent estat obert fins el dia 8 del que corre.

C. ARBO.

EL BALL DIPLOMATIC

Un polític català, molt cèlebre en ambdós règims, home d'unes tendències oposades a les racials, anà, ja fa anys, amb caràcter oficial, a Washington. El polític, el nom del qual ha tornat a sonar darrerament, complí la seva missió diplomàtica. A Washington, fou molt obsequiat, com tots els delegats que hi assistiren; acabada la qüestió que li dugué, anà de festa en festa. Gairebé no tenia un moment per respirar: balls, àpats, recepcions, visites oficials, salutacions... demaneu-ne de coses!

Al cap de quinze dies, se li donà un magnífic ball oficial de comiat. Hi assistí el més representatiu de la política, de la milícia, de l'oficialitat i de l'aristocràcia de la capitalitat yanqui. Tothom coneix els americans i sap que són uns homes que tenen una extremada modernitat i un sentit pràctic model; però això és independent del seu esperit materialista i enemic d'espiritualitats, i sobretot de la seva il·limitada mala educació.

En aquell ball tan oficial, la mala educació dels nord-americans es mostrà un cop més. Feia una calor insuportable i amb el moviment del ball es suava que era un gust. Uns polítics suant és una gran paradoxa, i ells trobaren la solució en la manca d'urbanitat.

Ara un, ara l'altre, tots es llevaren el frac. Feia goig veure el bo i millor del gran poble ballant amb sabates de xarol, calces de frac, coll d'aletes i mànegues de camisa! El polític català era l'únic que duia el frac posat. Tothom li pregà que se'l tregués; ell s'excusà aferrissadament en què no era costum al seu país. Per fi, no tingué més remei que llevar-se el frac; altrament, hauria estat un menyspreu pels americans.

El polític català es tregué el frac. Els punys agafats amb agulles a les mànegues, sortiren amb el frac, i quedà amb samarreta sense mànegues i només una pitrera de camisa planxada agafada al cos amb vetes.

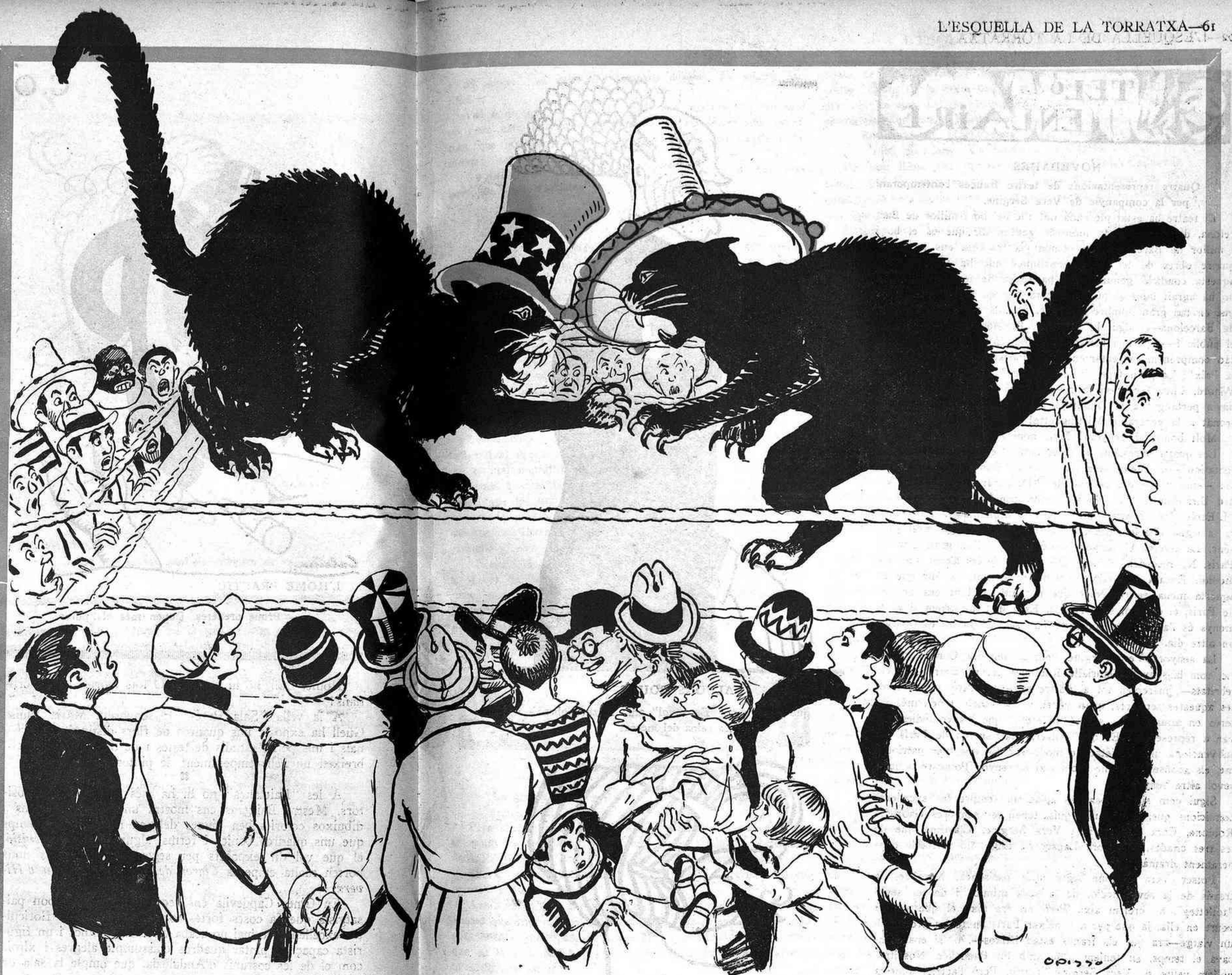
UN CONTE VELL

Tothom coneix l'esperit mercantilista dels catalans. Sobre aquest fet real, s'han format moltes llegendes. Avui volem contar un conte popular, que creiem que no és molt conegut.

Pel Pacífic hi navegava un vaixell de càrrega i de passatgers. De sobte, una balena, furiosa, va atacar el vaixell. El capità s'esvera i no sap què fer. Perduda la serenitat, no se li acut res més que llançar un banc a la balena; la bèstia l'engoleix. Llavors li llança un carregament de taronges; també se l'engoleix tot. Què s'ha de fer? El capità està encara més esverat i no escolta res ni a ningú. Cerca un altre objecte, i no en troba cap. Per fi veu un home abstrèct contemplant el que passa; és un xinès. El capità l'agafa ràpidament i el tira a la balena; també se l'engoleix. La manca de serenitat del capità augmenta. Veu un altre home abstrèct i també el llança a la bèstia; és un català. La balena se l'empassà com a l'altre company de viatge.

Impensadament, miraculosament, el capità reacciona i torna a prendre la serenitat. Llavors fa el que havia hagut de fer des del començament. Ordenà matar la balena amb l'arpó. Un cop morta, l'arrosseguen fins el primer port. Allà l'obren. I mai no dirieu el que varen veure-hi dins del seu ventre?

El català, sentat en el banc, venia les taronges al xinès.

GENER MES DELS GATS

Aquest any els que es barallen són Mèxic i els Estats Units

NOVEDADES

Quatre representacions de teatre francès contemporani per la companyia de Vera Sergine.

El teatre ha estat ple cada nit. Ple del bo i millor de Barcelona, del que, a cada moment, sentim dir que és el bo i millor de Barcelona. La companyia francesa ens ha servit quatre obres de les més parisenques que ha trobat. Això, aquesta condició genuïnament parisenc de les obres, també ho ha agrait molt el públic, encara que no fos ell que l'atragué en tan gran nombre al teatre. Sembla que el bo i millor de Barcelona—o sigui la "crema", l'aristocràcia, els senyors, el públic fi—sent una marcada predilecció per tot el parisenc. Ho compremem perfectament. Oh, París! París! La "rue de la Palix"! La gran Opera! Les "revues" del Casino! Redfern, Whord, Chevalier, Cecil Sorel—que ara dorm en un llit que havia pertangut a la Dubarry! Josefina Backer, que ha destromat a la venerable Mistinguette!

Molt bonic, sí, senyors! Molt bonic!

Les quatre obres que ha representat Vera Sergine són: "La tentation"—un melodrama d'allcova—; "Dans sa candeur naïve...—una comedieta reflexe del "Déjeuner de soleil", d'André Birabeau—; "La riposte"—una comèdia fulletinesca—, i "L'Ecole des cocottes—un vodevil sentimental—. La primera la signa Charles Meré, un autor que també és molt parisenc. La tercera el senyor Nozière, crític d'un gran diari de París. No recordem el nom dels autors de les altres dues comèdies. Encara que veritablement ho sentim, cal dir que en aquesta mena de comèdies que de tant en tant ens arriben de París, el de menys és l'autor. Es a dir: no sabem si el de menys és l'autor o la comèdia. Tan se val! Ja ho esbrinarem un altre dia.

La senyora Vera Sergine, com la senyora Cora Laparcerie, com la senyora Gabrielle Robinne—per no citar altres celebritats—, mereixen tot el nostre respecte. Però, per què totes aquestes senyores, quan vénen a Barcelona, tenen més interès en anunciar les seves "toilettes" que les comèdies que van a representar? Es que, potser, quan surten de París, les subvenciona una Societat de modistes? Es que, per patriotisme, els aconsella que ho facin així el senyor Poincaré o qualsevol altre senyor?

Sigui com sigui, nosaltres aplaudim sempre les excel·lents condicions que, com a maniquís, tenen les senyores Gabrielle Robinne, Cora Laparcerie i Vera Sergine. Llàstima que de les tres citades, sols Cora Laparcerie tingui un veritable temperament dramàtic.

Potser Vera Sergine sigui molt parisenc. Nosaltres, a través de la seva dicció, de la seva mímica i de les seves "toilettes", ho creiem així. Però no era això el que volíem veure en ella, ja que per a conèixer París en tenim prou amb un viatge—ara que els francs estan baixos—, o, si ens mancava el temps, en teníem prou amb un Baedeker. Nosaltres volíem veure en Vera Sergine l'actriu. Però l'actriu, aquesta vegada, no ha vingut. Cal dir que, amb les comèdies que duia Vera Sergine, l'actriu—ni l'actor tampoc—mai ve.

— Darrerament, com a fi de festa, ha debutat Sylvester Schaffer, acompanyat de la seva "partenaire" Lilly Kruger. Els dos constitueixen un número del millor que hem vist a Barcelona.

ROMEÀ

S'ha donat al públic una pel·lícula escrita sobre l'assumpte

PASSARELL

ALFONS ROURE

que triomfa a l'"Espanyol" amb la seva obra "La reina del mercat"

PASSARELL

ASSUMPCIO CASALS

una de les poques grans actrius del teatre català

d'“El místic”, un dels més famosos dramas del nostre Rusífol.

Val a dir que la pel·lícula, molt ben editada, ha obtingut un gran èxit, una gran acceptació. De no ésser així, nosaltres, que no ens ocupem de cinematografia, no hauríem comentat l'estrena d'aquest film.

En l'adaptació cinematogràfica d'“El místic” hi han pres part una colla d'artistes que s'han lluit de debò.

POMPEYA

“Teatre Intim”

Veus ací una vetllada del “Teatre Intim” força interessant. Però és que no ho són totes les vetllades? En efecte: ho són totes.

Avui dia, si quelcom de digne es fa a Catalunya i a Espanya, ho fa Adrià Gual amb el seu “Teatre Intim”. Després de posar “El burgès gentilhome”, amb la cooperació de Ricard Strauss i de l'Orquestra Pau Casals; després de ressuscitar a la petita Hanelle Matern d'Hauptmann, Adrià Gual ens dona una obra inèdita de Lluís Pirandello, l'autor més discutit a Europa, encara que no el més interessant. Aquesta obra es titula “Diana i la Tuda” i ens l'ofereix Salvador Vilaregut, el més pulcre i distingit dels traductors.

Les humanes criatures estan subjectes al mal físic, al metafísic i al moral. Doncs, bé, Pirandello només veu en l'home el mal metafísic. Així les seves obres, encara que tractin temes passionals, tenen un aire boirós i fred que les fa fallides, que les impossibilita d'adquirir categoria d'eternitat. I és que la passió, en l'obra de Pirandello, no és una brasa—com en Ibsen, per exemple, que és l'estrella polar de Pirandello—, sinó un munt de cendres.

“Diana i la Tuda” té tots els defectes i totes les qualitats de l'obra de l'autor dels “Sis personatges” obra que, en general, peca de monotonia i sembla feta amb receptari.

La traducció, de Salvador Vilaregut, correctíssima, immillorable. La interpretació a l'altura de la traducció.

BOB.

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

“La germana”, novella per Pere Mialet.—1926. E. Castells, Valls. Ptes. 2.

Pere Mialet és un minyó que ha entrat amb gran empena al camp de les lletres catalanes. Pere Mialet, col·laborador de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, havia publicat tres novelletes en una publicació setmanal: “Cara i creu”, “L'esparver” i “El primer fill”.

Avui, amb “La germana”, que ja és tot un llibre, Pere Mialet ens diu el què pot donar-nos. “La germana” és una obra encara imprecisa, oscil·lant. És en el fons de l'obra, més que en la seva forma, on hem de cercar les qualitats artístiques del seu autor.

“La germana” és una obreta ingènua, gairebé pueril. Però en Mialet s'ha proposat donar-nos una obra dolça, i no ho ha aconseguit ben bé. Si hagués retocat més el llenguatge de la novella i, sobretot, si no gaudís massa en entretenir-se en els detalls, que molts cops no són necessaris a la trama, “La germana” hauria estat força més reeixida.

Completen el llibre, tres breus contes. Com la novella que li dona el títol, són obretes senzilles en les quals no passa res, res absolutament. Pere Mialet cerca la gràcia en narrar

coses, de les quals molts no en podrien treure cap partit. El conte “Quim de la boca torta” és, creiem, el millor del llibre, per bé que un xic absurd, ens dona força ben vista la psicologia d'un home interessant.

“Estampa de Nochebuena”, per Lluís Capdevila.—1926. Edicions “La Sirena”. Ptes. 150.

Un nou llibre del nostre company en Lluís Capdevila. L'any 1926 ha estat fecund per la ploma d'en Capdevila. Fecund per la seva ploma i més encara pel seu art, doncs en aquest any que hem passat ens ha donat les seves millors obres.

Després de “Las mujeres, la noche y el amor”, d'“El amante de Yanka” i de les “Memòries d'un llit de matrimoni”, ens ofereix l'“Estampa de Nochebuena”. “Estampa de Nochebuena” és una deliciosa obra de teatre singular, una nova visió noble del teatre.

Gairebé la meitat del llibre està ocupat per un pròleg de l'autor. Pròleg interessantíssim, que és alhora una completa crítica del teatre espanyol. Val la pena de detenir-nos a parlar d'aquest pròleg.

Es extens perquè—diu l'autor—“creo que las comedias, cuando se dan al público, no en espectáculo, sino en lectura, necesitan de un prólogo más o menos extenso, pero casi siempre extenso.”

Lluís Capdevila explica com ha degenerat el teatre espanyol. El públic, el veritable públic, no existeix; el poc que hi ha està embrutit i vol obres ximplés. Els actors, no saben fer més que aquestes obres: l'“astrakanada” i la “comedia blanca”, és l'únic que s'aguanta. Parla dels autors teatrals amb gran menyspreu i té paraules d'elogis pels únics que realment valen: López Pinillos, Jascint Grau, Valle Inclán, Marquina i Manuel Abril; també té mots respectuosos per l'obra dignificadora de Diez-Canedo, Ricard Baeza i Pérez d'Ayala. Es plany valentment de la classificació de teatre en moral i immoral; no hi ha més teatre—diu—que el bell i l'estúpid. El pròleg acaba amb la justificació de l'“Estampa de Nochebuena”.

Aquest pròleg d'en Capdevila és valent i just com tota la seva prosa, profund com sempre que parla de teatre, doncs ell és un dels homes catalans que més hi entén.

Entrem a l'obra. Escenes de prostíbul, a la nit de Nadal; veus ací l'ambient. Una noia que sent la tragèdia de la seva vida i cerca la dignificació en un fill que no ve; aquella nit de Nadal troba un infant abandonat i quan, plena d'illusió, esperançada en la regeneració, diu que és el cel qui li ha enviat el fill que no li ha pogut donar l'amor, s'adona que l'infant és mort: veus ací l'argument.

“Estampa de Nochebuena” és una obra nobilíssima i honorada. No dubtem pas en dir que és l'obra més pura, més immaculada de Lluís Capdevila. “Estampa de Nochebuena”, sense apartar-se per res de la tècnica general del teatre, és una obra nova, original, personalíssima. Capdevila ens ofereix una obra tendra amb un ambient altament realista; Capdevila ens ofereix amb la plata de l'amarguesa l'obra més dolça de totes les seves; Capdevila ens fa simpàtica la gent que viu en el més repugnant catau. “Estampa de Nochebuena” és una obra de pietat i tendresa. Admirable psicòleg, Lluís Capdevila ha penetrat en el fons del cor de les prostitutes i ens les presenta en el que tenen de bell i de bo, i gairebé no sabem veure la seva baixesa. El contrast de l'ambient de l'“Estampa de Nochebuena” i dels seus personatges i argument, sembla que haurien d'atenuar la pietat i la tendresa. Però, no; Capdevila, mestriolament, sap fer que aquest ambient sigui un d'aquests marcs que fa lluir més la pintura, i com més baix veiem la taverna de dones del port, més pietat, més simpatia, sentim per aquelles pobres dones.

Capdevila ha reeixit absolutament. Ara que es parla tant del teatre poètic, hem de dir que la seva darrera obra és de

les millors d'aquest gènere. "Estampa de Nochebuena" és una obra que posa el seu autor a l'altura dels cinc autors citats per ell en el proleg, i que són els únics que es salven de la degeneració del teatre espanyol.

Almanac d'"El Diluvio".

Hem rebut l'Almanac per a 1927 que, com cada any, el periòdic "El Diluvio" regala als seus subscriptors. És un bon Almanac.

Consta de més de 250 pàgines. Està profusament il·lustrat. Conté tot el que ha passat al món des del desembre de 1925 al novembre de 1926, judici de l'any 1927, treballs sobre medicina a la llar, moviments teatral, taurí, esportiu, radiotelefonía, cinematografia, etc., la vida social a Barcelona durant 1926. En fi—ho repetim—, un bon Almanac.

"Amors que tornen i "Record etern!", peces teatrals de Joaquim Selva.

Acabem de rebre aquestes dues obres del badaloní Joaquim Selva. Són dues obres sense pretensió. "Amors que tornen" es fa agradable; és un drama d'un sentimentalisme sa. "Record etern!" és una noble lloa escrita a honor de Josep Terradas.

"Adéu, Garreta!", sardana-cançó, música de I. Gironella, lletra de Josep Burgas.

Acabem de rebre la magnífica sardana-cançó "Adéu Garreta!", estrenada per la liederista Mercè Plantada i pel pianista Frederic Longàs.

Es una obra a honor del nostre gran músic, el malaguanyat Juli Garreta. Tot l'elogi que podem fer de la composició del senyor I. Gironella és dir que si en Garreta pogués conèixer-la, n'estaria content. La lletra d'en Burgas està tan bé com tot el que ens dona aquest estimat poeta i comedïograf.

ALPHA.

FUTBOL

Sempre se'n veuen de noves, al camp del "Barcelona" de Les Corts, o a la Catedral, com vulgueu, varen passar coses molt boniques. L'heroi va ésser l'Arribas, el qual, no tenint-ne prou amb la seva autoritat, va demanar-ne una altra de molt més forta per fer jugar a uns jugadors que s'havien declarat en vaga de peus.

Això d'aquesta mena de vaga, la veritat, no està gens bé en tot i en un camp de Les Corts, però: si un home està fatigat i no vol jugar, qui li ho priva? Que li poden rebaixar el sou, és evident; que el poden detenir, és natural, però el que no pot ésser és jugar una mala passada als "dotze mil" i en la seva pròpia catedral.

Si no hi arriba amar la força que reclama l'Arribas, no sabem pas com hauria acabat tot això.

A ben segur, pel cap baix, que s'hauria ensorrat la catedral.

Altres coses més grosses es veuen...

Com es veu, els ànims diumenge passat estaven molt caldejats i d'aquí que al camp del "Gràcia" també hi haguessin batusses; interrupció de partit, patades a tort i a dret, males paraules i tot el que vulgueu.

I pensar que tot això, entre futbolistes tot acaba com una foguerada d'encenalls, i que després del partit els que s'han apalissat més se'n van tot xino-xano a tirar una "cana" a l'aire!

Quan hi ha coses d'aquesta mena, nosaltres ja ho diem que no arribarà la sang al riu, i mai ens errem.

Ara que de moment, i a sangs calentes, no vol dir que alguna vegada se'n perdi una i vagi a topar amb algun intel·ligent.

Amb això, no s'hi pot res; cal prendre paciència.

Els altres partits tots varen anar bé; el "Badalonia" va rebre davant de l'"Europa" i l'"Espanyol", amb tot i el disgust que portava endintre de la qüestió del camp, va guanyar al "Terrassa" amb molta avantatge.

Val més així.

BOXA

Quan ens digueren que l'Uzcudun havia guanyat a Fierro, vam fer una ganyota i ja ens vàrem témer el que havia passat; era la segona "pepa" que rebia allà a les Amèriques.

El que no sabem és que hi hagi infeliços que s'atreveixin a posar-se els guants davant una bestiassa com Paulino, i saben que a la primera carícia del base ja han d'amar a parar sota el "ring".

Ara ja anuncien un altre combat amb O'Grady i pel que es veu aquest no és gran cosa més que Fierro, el qual vol dir que se la carregarà d'allò que se'n diu del "carpó".

Déu ens lliuri de trobar-nos al seu lloc.

No ens agrada rebre, ni menys sabent-ho a l'avançada.

Res, que hi ha d'haver gent per tot i per a tot.

TEIXI.

Es temia, d'uns quants dies ençà, que el senyor Nebot dimitís els seus càrrecs de tinent d'alcalde i de regidor. I ja ha dimitit.

Es que no ha paït les resolucions de l'alcalde sobre la seva Plaça de Catalunya?

Es una veritable llàstima. Tot Barcelona està desolada. Per coses que haguessin fet al senyor Nebot, ell no hauria hagut de dimitir; el senyor Nebot no havia d'abandonar la seva magna i sublim obra.

Com ens ho farem, pobres de nosaltres!, sense la Plaça de Catalunya?

Per Sant Antoni Abat, es dugué a beneir els ases i cavalls.

De totes maneres, notarem que els ases més ases queden sense beneir.

Es que potser ja són prou beneïts?

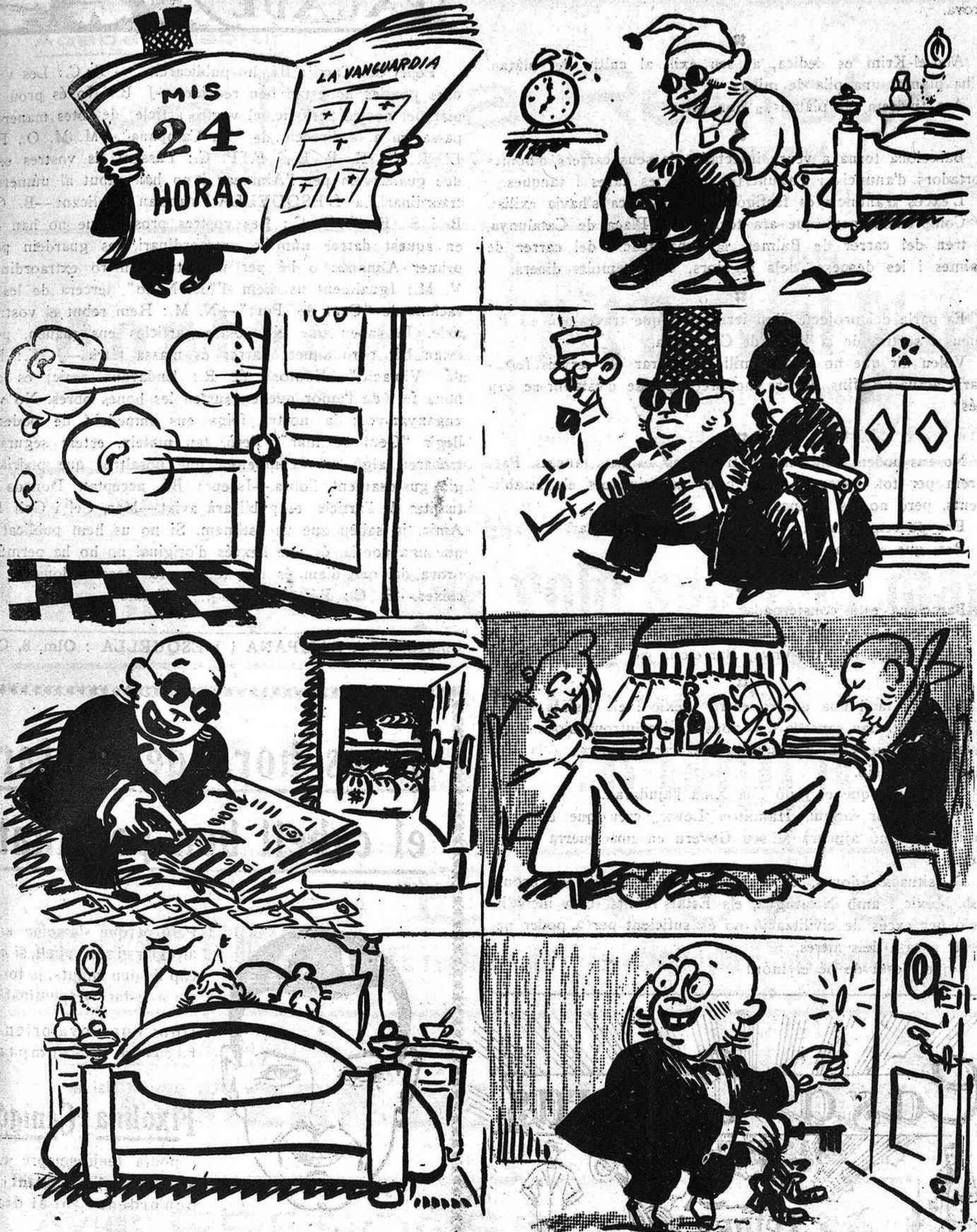
Tenim a Barcelona dos vaixells de guerra nordamericans, i també ha estat nostre un de francès. Els mariners ens duen l'alegria. Però els yanquis són tan fatídics, que ens temem que no ens vinguin a cercar petroli; encara que no n'hi hagi.

No és veritat que una de les moltes noies bufones de Barcelona voldrà ésser padrina de guerra del soldat Andreu Soler i Sarret (Batalló de Caçadors d'Àfrica, núm. 5, 2.ª Companyia, Tetuan)?

Acaba d'ésser elegit l'alcalde de Melbourne, la ciutat australiana. L'alcalde és N'Esteve Morell.

A la llunyana ciutat, en la important illa de l'Oceania, un català és alcalde, perquè Esteve Morell és no solament ra-

PARODIA DE MUSSOLINI FETA PEL SENYOR ESTEVINI

I.—Començo sempre a vestir-me per la cama dreta, perquè si ho fes amb l'altra fóra "mala pata.—II. Abans de sortir de casa, passo un ratet al saló de música. Després dels dilluns, dimecres i divendres, dies d'encants, surto amb la dona.—III. A les tardes tallo el cupó, i a la nit tallo el que la cuinera ha tingut a bé servir-nos. Això quan no dejuno.—IV. I algunes nits me'n vaig de "juerga", però tinc la delicadesa de procurar que la dona no m'atrapi.

cialment català, sinó que àdhuc és fill de Catalunya, de la vila tarragonina de Vilaseca.

Pertot el món hi han catalans. I allà on hi ha un català, el principal del país és ell. El cas d'Esteve Morell n'és una prova.

Abd-el-Krim es dedica, al seu exil, al cultiu del plàtan. N'ha plantat una pila de milers.

Ara tindrem els plàtans a bon preu!

Barcelona torna a veure infectada els seus carrers d'homos portadors d'anuncis i d'anuncis a totes les cases i tanques.

L'excés d'anuncis és fastigós i per estètica s'havia exiliat. Comprenem, però que ara tornin. La Plaça de Catalunya, el tren del carrer de Balmes, la urbanització del carrer de Balmes i les despeses dels regidors, costen molts diners.

Es parla del projecte d'un ferrocarril que travessarà els Pirineus i sortirà de la Plaça de Catalunya.

Voleu dir que no estaria millor millorar els serveis ferroviaris actuals i, fins llavors, no preocupar-se d'establir-ne cap més?

No ens podem conformar a trobar els estancs tancats. Passarem per tot, passarem perquè es tanquin tots els establiments, però no els estancs.

Ens podrem estar de menjar, però no de fumar.

Res, que ens han ben fumut!

Barcelona està consternada.

Barcelona plora per la dimissió del senyor Nebot.

Sense Plaça de Catalunya, Barcelona no valdrà res.

Es molt fàcil una guerra entre Mèxic i els Estats Units. Mèxic està tan cansada dels abusos i les intromissions nord-americanes, que està disposada a declarar la guerra a la més petita provocació.

Mèxic creu que el Japó i la Xina l'ajudaran.

L'ex-senador ianqui, Hamilton Lewis, creu que el poble nordamericà no ajudarà al seu Govern en una guerra contra Mèxic.

La situació, doncs, és molt greu. Que vagi fent broma amb Mèxic i amb Nicaragua, els Estats Units. Una incivilització per excés de civilització no és suficient per a poder penetrar a casa dels altres.

I que n'està de bé el món!

Papet del Carril: Bé, ho publicarem. — F. C.: Les vostres dues poesies no estan ben reexhides.—J. B.: No és prou apropiat pel nostre periòdic, el vostre article; de totes maneres, el passarem a la direcció de "La Campana".—M. M. O., E. V., Ll. R. C., K. P. E. i F. P. C.: Passem els vostres escrits, que guardàvem per l'Almanac i no han cabut al número extraordinari, a L'ESQUELLA; s'aniran publicant.—B. C., S. B. i S., E. A., J. C.: Les vostres proses, que no han cabut en aquest darrer número extraordinari, les guardem per al primer Almanac o bé per un altre número extraordinari.—V. M.: Igualment us diem d'"El Nano", tercera de les narracions de "Gent del Port".—N. M.: Hem rebut el vostre article. Ja sabeu que els vostres articles ens plauen, perquè estan bé; però aquest darrer és massa tetric.—J. C.: Rebu-de "Violació".—Edmond de R.: Endavant, amic; és de la bona fe i de l'amor que en surten les bones obres. No volem enganyar-vos; la nostra feina ens impedeix de poder-vos llegir "Gent de mar". Però, tan mateix, estem segurs que trobareu algú més competent que nosaltres que podria llegir gustosament l'obra.—Isseps: Bé, acceptat. Donada l'actualitat de l'article, es publicarà aviat.—Mar, Cel i Golf Petit: Amic, ja sabeu que us estimem. Si no us hem publicat més que una poesia, és que l'excés d'original no ho ha permès; la prova del que diem és que tenim més poesies donades a les caixes.—B. C.: Bé "La dona... i l'home"

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

Ja és hora de portar el cabell ben pentinat

Però perquè s'amoïna en arreglar el seu cabell, si al cap de deu minuts, ja torna a estar despentinat?

Doni una nova orientació a l'assumpte

Usi la

Fixolina Canigó

i podrà tenir sempre el seu cabell llis, brillant i ben ordenat tot el dia

DE VENDA A

Perfumeries, farmàcies i drogueries
a 2:50 pessetes el tub de 40 grams

Casa Carreras
SASTRERIA

FORMA DE TRAJOS DES DE 40 Ptas

TRAPIDE SAU
ECONOMIA
ENTOTS ELS ENCARRECS
TALLAMERICA

GENÈRES
ULTIMA NOVETAT

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA
GRACIA

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÉFON A. 4115

Acaba de sortir

La Nova Revista

Director: JOSEP M.^A JUNOY

Preu: Ptes. 3'50

EL LLIBRE DEL DIA

Montnegre

per J. ROIG I RAVENTÓS

Rústica: Ptes. 5   Enquadernat: Ptes. 8

NOVA EDICIÓ

Del Born al Plata

per Santiago Rusiñol

Rústica: Ptes. 3'50   Enquadernat: Ptes. 6'50

OBRA NUEVA

Jacinto Benavente

La mariposa que voló sobre el mar

PTAS. 2'50

Ultimas obras de Pío Baroja

Las vejeidades de la fortuna

(NOVELA)

Un tomo: Ptas. 5

Los amores tardíos

(NOVELA)

Un tomo: Ptas. 5

H. G. Wells

Doce historias y un sueño

Un tomo 8.º   Ptas. 5

EL POKER

Su reglamento :: Su psicología :: Sus combinaciones

Precio: 6 pesetas

EDGAR RICE BURROUGHS

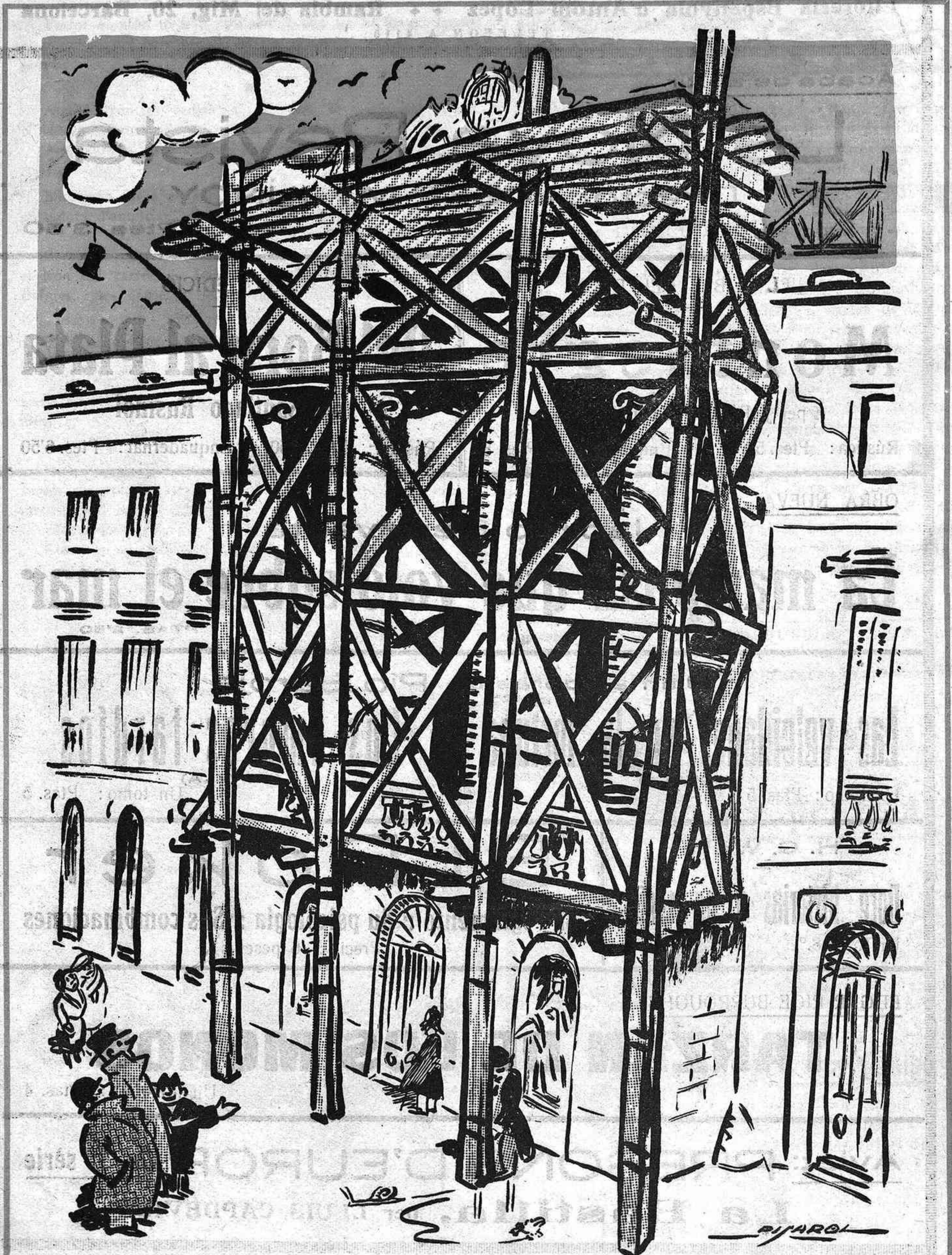
TARZAN DE LOS MONOS

Un tomo 8.º: Ptas. 4

Aviat: PRESONS D'EUROPA 3.ª sèrie

La Bastilla, per LLUIS CAPDEVILA

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponials se'ls atorgue rebaixes.

EL FORASTER PREGUNTA:

—I per què els tenen engabiats?

—Perquè no segueixin les obres de la Plaça de Catalunya.